

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמ"מ נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופט מנחם רניאל

המבקש: ארז עמרון ת"ז 065666356
ע"י ב"כ עו"ד דוד מזרחי

נגד

המשיבה: חברת דואר ישראל בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אייל בליזובסקי

1

החלטה

2

א. רקע, וההליכים עד כה:

3

4

1. ביום 13.7.16 הוגשה בקשת המבקש לאישור תובענה ייצוגית כנגד המשיבה.

5

6

2. נטען בבקשה, שהמשיבה אינה מסמנת את מחירים של מוצרים הנמכרים מאחורי דלפק, או המוצבים על גביו או מעליו, והכוללים מעטפות, סוללות, אריזות קרטון, אביזרים לסלולר, מכשירים אלקטרוניים, מארזי מתנה, משחקים, בולים ועוד. זאת, בניגוד לחוק הגנת הצרכן ותקנות הגנת הצרכן (כללים שונים לפרסום מחירי נכסים ושירותים), תשנ"א-1991.

7

8

3. הצדדים הגישו ביום 12.6.17 בקשה לאישור הסדר פשרה, שבה אישרה המשיבה שלאחר הגשת הבקשה נוכחה לדעת שלא מילאה ככתבם וכלשונם את הוראות הדין בעניין סימון מחירים, אם כי לטעמה המחירים של מוצריה ידועים ללקוחותיה. פורסמה הודעה על הגשת הבקשה לאישור הסדר פשרה. איש לא התנגד לבקשה. היועץ המשפטי לממשלה לא מצא לנכון להתנגד להסדר, אך הסב את תשומת הלב למספר נקודות בעייתיות. לטענת המשיבה, אין נזק עקב הפרה זו ולא הוכח נזק לציבור. כבר עתה אומר, שבבקשה לאישור נכללה הוכחה לכאורה לנזק האישי של המבקש, ומאחר שהבקשה לא הגיעה לדיון, עוד לא הגיעה השעה לדון בהוכחת הנזק, מעבר להוכחה לכאורה הזו.

9

10

ב. מינוי בודק

11

12

4. לפי סעיף 19 (ב) לחוק תובענות ייצוגיות, בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת מבודק, אלא אם סבר שחוות הדעת אינה נדרשת, מטעמים מיוחדים שיירשמו. כעולה מאותו סעיף, תפקידו של הבודק לחוות דעתו על היתרונות והחסרונות של הסדר הפשרה מבחינת כלל חברי הקבוצה, בשים לב למכלול הנסיבות ולכל עניין אחר שיורה בית המשפט. בהתאם

13

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמ"מ נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 לכן, ולהערות היועץ המשפטי לממשלה, ולאחר קבלת נתונים לא מספקים מהמשיבה, החלטתי ביום
2 8.1.18 על מינוי בודק, שבסופו של דבר היה רואה החשבון זיו פרבר, שיבדוק בין היתר את הנוק
3 האפשרי לצרכנים כתוצאה ממכירת מוצרים ב-63 מיליון ₪ ללא סימון מחירים כנדרש על פי התקנות,
4 דיותו של הסכום שהוסכם בין הצדדים, אלו מבצעים והנחות עורכת המשיבה מטעמי שיווק, שלא לפי
5 הסדר פשרה בתביעה ייצוגית, והאם מן הראוי להתנות מתן פיצוי לקבוצה ברכישה נוספת, ושאלות
6 צרכניות נוספות.

ג. עיקרי הסדר הפשרה

5 לפי הסדר הפשרה, הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה הוגדרה כדלהלן: כל מי שרכש מוצרים
6 הנמכרים בסניפי המשיבה מעבר, בתוך ומעל דלפק המכירה, ושלא סומן לגביהם מחיר כולל בהתאם
7 לחובה הקבועה בדין, ב-7 השנים עובר למועד הגשת בקשת האישור.

8
9
10 6. עיקרי הסדר הפשרה הם התחייבות המשיבה להקפיד לציין בסניפיה את מחירי כל המוצרים,
11 ואשר חלה חובה לסמן את מחירים על פי כל דין. לשם כך תבהיר המשיבה לסניפיה את החובה לציין
12 את המחירים באחד האופנים הקבועים בדין, ותוודא יישומו של נוהל זה בסניפיה. ככל שיהיה צורך
13 תדריך המשיבה את עובדיה כיצד להציג את מחירי מוצריה הנמכרים מעבר לדלפק, כדי לוודא שמחירי
14 המוצרים יוצגו באופן שיאפשר ללקוח לראות את מחיר המוצר טרם הרכישה. ציון המחירים יכול
15 שיעשה באמצעות מדבקת מחיר על המוצר עצמו, בתנאי שלקוח העומד מאחורי הדלפק יוכל לראות
16 את המחיר בבירור וללא מאמץ, או באמצעות הצבת קטלוג מחירים או שלטים שיונחו על גבי המדפים
17 עליהם מונחים מוצרים כאמור, או בכל דרך אחרת העולה עם הוראות דיני הגנת הצרכן.

18
19 7. בנוסף על כך, תקיים המשיבה הטבות או מבצעים הפונים לכלל לקוחותיה, ובכלל זה חברי
20 הקבוצה הנטענת, ששוויים המצטבר לא יפחת מסכום של 420,000 ₪ (לאחר התיקון בדיון האחרון)
21 במונחי מחיר לצרכן, על מוצרים הנמכרים בסניפים לפי בחירת המשיבה, בתקופה של 6 חודשים, או
22 השלמת מלוא סכום ההטבות, לפי המאוחר. בתום תקופת המבצעים, תוכיח המשיבה את מימוש
23 מלוא סכום ההטבה לציבור, על ידי תצהיר של נושא מישרה. הוצע שההטבות יינתנו על בולים
24 ומוצרים אחרים שאינם נמכרים על ידי אחרים, ואשר לא ניתנת לגביהם הנחה דרך כלל.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמ"מ נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

ד. שיקולים באישור הסדר הפשרה:

- 1
2
3 8. על פי סעיף 19 (ג) (2) לחוק תובענות ייצוגיות, על בית המשפט להתייחס בהחלטתו לפער בין
4 הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שתברי הקבוצה היו עשויים לקבלו, אילו היה בית המשפט
5 מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה.
6
7 9. בבקשה לאישור נתבע סכום של 18 מיליון ₪. היועץ המשפטי לממשלה העיר שיש לדרוש
8 מהצדדים להסביר על מה התבססה הצעת סכום הפשרה, שעמדה אותה עת על 350,000 ₪, ואת הפער
9 בין סכום התביעה לסכום הפשרה. בדיון ביום 14.12.17 לא יכלה המשיבה לומר כמה לקוחות קנו
10 מוצרים כאלה אצל המשיבה ב-7 השנים האחרונות שקדמו להגשת הבקשה, ומה הקנייה הממוצעת.
11 בא כח המבקש טען שלפי חישוב של כלל אזרחי ישראל הבוגרים, קיימים כ-6 מיליון לקוחות
12 פוטנציאליים, ולפי נזק של 10 אגורות לקנייה, בהנחה שכל לקוח נפגע פעם אחת, הנזק הוא 600,000
13 ₪.
14
15 10. בהודעה שהגישה המשיבה לאחר הדיון מיום 14.12.17, טענה שבמהלך 7 השנים שקדמו
16 להגשת הבקשה, במועדים שונים ולפרקי זמן ממושכים פורסמו מחירים שונים בסניפים, ובכלל כך
17 כרטיסי חניה, מטענים לסלולר, חיישן נסיעה לאחור, מערכות למניעת תאונות דרכים, ועוד מוצרים
18 אחרים. כמו כן בכל עליית תעריפים הופקה חוברת תעריפים הכוללת כמעט את כל התעריפים,
19 והמשיבה הנחתה את מנהלי היחידות להדפיס את החוברת ולתלותה בלוח המודעות. נפלו תקלות
20 בעניין זה, והוראה זו לא נאכפה ולא יושמה, אבל בחלק לא מבוטל מהתקופה, היה הדבר נוהל
21 שבשיגרה. אציין, כי תליית חוברת על לוח המודעות אינה סימון מחירים כדין לפי הוראות התקנות.
22
23 11. אשר להיקף המכירות, נמסר תצהירו של מר רן בן אפרים, מנהל תחום אסטרטגיה, מחקר
24 ומידע אצל המשיבה, ונטען שהוא כולל שני קבצים, אחד למכירות בשנים 2009-2010, והשני למכירות
25 בשנים 2010-2016. בסך הכל נטען שמחזור המכירות של המוצרים מושא הבקשה ב-7 השנים שקדמו
26 להגשתה הסתכם ב-63.3 מיליון ₪. המסמכים שצורפו לתצהיר הם דף אחד של מכירות אריזות
27 ומעטפות בתקופה שלא צוינה, ועוד דף של מכירות מוצרי תקשורת, לתקופה שלא צוינה. יתר עשרות
28 הדפים שהוגשו עוסקים בעמידת סניפים של המשיבה ביעד ההכנסות. אין לכך שום קשר לבקשה.
29 להסיר ספק, המוצרים שבהם עוסקת הבקשה אינם רק מעטפות, מוצרי אריזה ומוצרי תקשורת.
30
31 12. כפי שקבעתי בהחלטתי מיום 8.1.18, כעולה מהדוגמאות לפרסומים שהציג מר בן אפרים,
32 מדובר בעיקר במודעות שאינן צמודות למוצרים עצמם אלא מפנות לחיוב למספרים או לאתר הדואר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמרים נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 באינטרנט, ורק שתיים או שלוש דוגמאות מדברות על "פרטים נוספים כאן". רוב המודעות אינן עונות
2 לכללי סימון מחירים, ואין להסיק מהן שהלקוח יודע את המחירים. מכל מקום, מר בן אפרים לא
3 הפחית מוצרים אלה מהרשימות הכלליות ומהסכום הכללי שציין.
4
- 5 13. על פי קביעת הבודק בחוות דעתו שהוגשה ביום 15.4.18, סכום המכירות, כולל מע"מ, ב-7
6 השנים הרלוונטיות הוא כ-85 מיליון ₪, המורכב מ-4 קטגוריות מוצר עיקריות – מעטפות (כ-42 מיליון
7 ₪); מוצרי אריזה (כ-17 מיליון ₪); מוצרי תקשורת (כ-15 מיליון ₪); וסוללות (כ-12 מיליון ₪).
8
- 9 14. בשלב זה ברצוני לדון בטענת המשיבה שלא נגרם לשום לקוח כל נזק מאי סימון מחירים. זאת
10 משום שכדברי בא כח המשיבה (עמ' 2 לתמלול מיום 14.12.17) "ימה מנע ממנו לשאול את הפקיד או
11 את האשנבאי לפני שהוא שילם את הכסף, כמה זה עולה, ואז לסור לחנות אחרת או להיות מצויד בכל
12 הנתונים שיש לו, נתוני השוואה שיש לו מחנויות אחרות ואז להחליט החלטה מושכלת אם לרכוש את
13 המוצר בסניף הדואר או לא בסניף הדואר?". אני דוחה את הטענה שהגם שאפשר להפר את הוראות
14 החוק בדבר סימון מחירים, הפרה זו אינה עשויה לגרום נזק. אכן, כל צרכן יכול לעשות סקר שווקים
15 לפני שהוא קונה כל קנייה, לרבות בהיקף של 10 ₪, 50 ₪ או 100 ₪, אבל היכולת הזו היא תיאורטית.
16 בפרקטיקה, הצרכן מחלק את זמנו כך שלא יבזבז אותו על סקר שווקים בכל מוצר שהוא קונה, והוא
17 עשוי לקנות במחיר גבוה יותר, רק משום שהוא כבר נמצא בחנות, בלי לשאול את המוכר לגבי כל
18 מוצר, ובלי לדעת את המחיר של המוצר, ובלי לדעת שמחירו גבוה יותר ממחיר המוצר בחנויות אחרות,
19 שעה שאילו היה יודע את המחיר, לא היה מוסיף מוצר זה לקנייתו או לא היה קונה כלל. בהיבט זה,
20 הפרת ההוראות החקוקות עשויה להיחשב כהפרה של הוראות שנועדו לטובת הצרכן, וכ-"הפרת חובה
21 חקוקה". על כן, עשוי להיגרם נזק לצרכן, ויש לדחות את הטענה הכללית, שלפיה לא ניתן לייחס נזק
22 לצרכן, כאשר המחירים אינם מסומנים.
23
- 24 15. אני דוחה גם את טענת בא כח המשיבה, שהמשיבה אינה טוענת שמחיריה הם המחירים
25 הזולים ביותר, ואין טענה שהצרכנים סברו שהמחירים אצל המשיבה הם הזולים ביותר. זאת, משום
26 שאילו היו המחירים מסומנים כדין, היה בידי הצרכנים להחליט אם המחיר מתאים להם, הגם שאינו
27 הזול ביותר. כאשר המחיר אינו מסומן, נשללת מהצרכנים הידיעה מה המחיר, והאפשרות שלהם
28 להחליט לקנות במחיר גבוה יותר, או לחפש את המוצר שמציעה המשיבה, או מוצר מקביל, במחיר
29 נמוך יותר. בהיעדר סימון המחיר, הם רשאים גם להניח, שהמשיבה מציעה להם את המוצר במחיר
30 הזול ביותר, משום שהמשיבה שאינה טוענת שמחיריה הם הזולים ביותר, אינה טוענת כלפי הצרכן
31 שמחיריה אינם זולים. היא פשוט לא טוענת. בכך היא גורמת נזק לצרכן. בהקשר זה אוסיף,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמרים נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 שהמוצרים של המשיבה אינם יחודיים, וגם אם משקל הנייר במעטפה גבוה מעט מאשר המשקל אצל
2 המתחרים, מבחינת הצרכן הזקוק למעטפה, המשקל העדיף עשוי שלא להיות שיקול מכריע בקנייה.
3
- 4 16. בא כח המשיבה אמר בדיון ביום 14.12.17, שאם יש ממש בדברי היועץ המשפטי לממשלה,
5 הוא מבקש לא לאשר את ההסדר בשאלה הזו, כי הוא יגיש תשובה לבקשה לאישור לבית המשפט,
6 ואז נקיים הליך של הוכחות, והוא יחקור את המבקש ויראה שאין נזק ואין אפילו תחילת תחילתו של
7 נזק. זאת, משום שלדבריו המשיבה אינה מציגה מצג שמחירה הם הזולים ביותר. כבר הבהרתי שיש
8 ממש בדברי היועץ המשפטי לממשלה, ובסופו של דבר גם בא כח המשיבה חזר בו מבקשתו שלא לאשר
9 את ההסדר.
- 10
- 11 17. על פי חוות דעת הבודק שהוגשה ביום 15.4.18, נזק ממוני עשוי להתרחש כתוצאה מכך
12 שבהיעדר סימון מחירים, נמנעה מלקוחות המשיבה האפשרות לרכוש את מוצריה בחנויות מתחרות
13 במחיר נמוך יותר, ומכך שבהיעדר סימון מחירים, נמנעה מלקוחות המשיבה האפשרות לרכוש בסניפי
14 המשיבה עצמה חבילה גדולה יותר של המוצר הנרכש, במחיר נמוך יותר לכל יחידת מוצר. הבודק מצא
15 שיש קושי אובייקטיבי לכמת את הנזק בצורה מדויקת, שכן קיימת אי בהירות בנושאים רבים, ובהם
16 מחירי המוצרים בחנויות המתחרות, אי בהירות באשר לטיב ואיכות המוצרים, אי בהירות באשר
17 למודעותם של לקוחות המשיבה למחירי המוצרים בחנויות מתחרות, ואי בהירות באשר לאופן
18 התנהלותם של לקוחות המשיבה אם המחירים אצל המשיבה היו מסומנים ומחירי המוצרים בחנויות
19 המתחרות היו ידועים.
- 20
- 21 18. היועץ המשפטי לממשלה התייחס לכך וסבר שלא נלקחה בחשבון על ידי הבודק האפשרות
22 שצרכן יכל להימנע לחלוטין מרכישת מוצר לו היה מודע מלכתחילה למחירו אצל המשיבה, או לחלופין
23 להחליט לרכוש מוצר חלופי, גם אם איכותו פחותה. אפשרויות אלה לא קיבלו ביטוי בחוות דעת
24 הבודק, אף על פי שהן מגלמות נזקים אחרים. פגיעה זו עשויה להתרגם לנזק צרכני ממשי. על כן,
25 לשיטתו לא ניתן הסבר ממצה לשאלת הפער בין הסעד המוצע בהסדר לבין הסעד שחברי הקבוצה היו
26 עשויים לקבלו אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת חברי הקבוצה. הצדדים
27 התבקשו להתייחס להערות אלה. בא כח המבקש לא נתן התייחסותו. בא כח המשיבה טען שהערות
28 של היועץ המשפטי לממשלה הוערה באופן כללי, סתמי ולא משכנע, ויש לדחותה משום שבבקשה
29 לאישור לא נתבע כל נזק זולת הפער במחירים. מכיוון שהמעטפות היו המוצר היחיד שלגביו נקבע
30 שנגרם נזק לציבור שאינו עולה על 300,000 ₪, הסכם פשרה המעניק פיצוי בשווי של 350,000 ₪ הוא
31 ראוי הולם ויותר מסביר. כפי שנראה, עולה מדברי הבודק שמעטפות אינן המוצר היחיד שלגביו אפשר

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמרים נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 שנגרם נזק לציבור. בנוסף לכך, איני מקבל את ההשוואה שעושה הבודק אל מול המחיר הממוצע
2 בשוק. לצורך הנזק המירבי, ההשוואה היא למחיר הזול בשוק.
3
- 4 19. הבודק מצא שבחלק מסניפי המשיבה קיימות מכונות ממכר אוטומטיות בהן נמכרו בין היתר
5 מוצרים הנכללים בקטגוריית מעטפות. לדבריו, המשיבה סימנה באופן גלוי וברור את מחירי המוצרים
6 האלה, והצרכן יכל לבצע בחירה מושכלת ביניהם. ברכישה במכונות אלה, ככלל העדיפו הצרכנים
7 לרכוש מארזים קטנים יחסית, ולא מארזים גדולים שמחירים נמוך יותר ליחידה. אין להסיק
8 מהמכירות במכונות הממכר על המכירות מעבר לדלפק. כנראה שלצרכנים שרכשו במכונות הממכר
9 לא היה צורך בכמות גדולה של מעטפות, והם העדיפו לרכוש במחיר הכולל הנמוך יותר.
10
- 11 20. הבודק מצא, שבהשוואה בין מחירי המוצרים המשווקים על ידי המשיבה למחירים ברשתות
12 מתחרות בפרישה ארצית, עלה שמבין המוצרים בקטגוריית מעטפות, רק מוצר אחד שווה על ידי
13 המשיבה במחיר גבוה יותר מהמחירים ברשתות המתחרות, בפרט של 1.2 ש, והנזק שנגרם ללקוחות
14 שרכשו את המוצר, מסתכם לכל היותר ב-300,000 ש. לדבריו, סימון המוצר יכול והיה משנה את
15 בחירתם של חלק מהלקוחות בלבד, אם הם היו מודעים לכך שברשתות אחרות מוצר זה נמכר במחיר
16 נמוך יותר, ואם היו אדישים לעלויות ולמאמץ הכרוכים ברכישת המוצר ברשתות אחרות. לגבי מוצרי
17 אריזה, מצא הבודק שאי סימון המחירים לא הביא לנזק ממוני ממשי. כך גם לגבי מוצרי תקשורת
18 וסוללות. בהתאם לכך, הבודק מצא שהטבה בסך 350,000 ש בגין הנזק הממוני היא סבירה בהחלט.
19 עם זאת, הציע הטבה בדרך של הפחתת מחיר של 5 מוצרים בשיעור של 20%, כאשר המשיבה אינה
20 נוהגת לתת הנחות על מוצרים אלה.
21
- 22 21. לפי החלטתי מיום 16.4.18, התבקש הבודק להשלים את חוות דעתו בנושא ההפרש בין מחיר
23 מעטפות מרופדות אצל המשיבה ובחנויות אחרות, ההפרש בין מחיר מוצרי אריזה אצל המשיבה
24 ובחנויות אחרות, וההפרש בין מחיר מוצרי תקשורת אצל המשיבה ובחנויות אחרות. זאת, לאחר
25 שבחוות דעתו מסר הבודק שהאריזות שנרכשו אצל המשיבה שווקו כחלק ממארז הכולל גם נייר דבק
26 וחוט קשירה, וערכה זו לא משווקת ברשתות המתחרות. לגבי מוצרי תקשורת מסר הבודק שמדובר
27 במוצרים המשווקים במחירים גבוהים של מאות ש, ולדעתו קיימת חזקה שלקוחות שרכשו את
28 המוצר היו מודעים לעלותו, בין היתר לאור פרסומי המשיבה. על כן לא נערכה השוואת מחירים ביחס
29 לחנויות אחרות.
30
- 31 22. בחוות דעתו המשלימה, מצא הבודק הבדלים בין המעטפות המשווקות על ידי המשיבה לבין
32 אלה המשווקות על ידי הרשתות המתחרות, ומצא שבעוד המחיר למעטפה מרופדת בגודל 21X16 ס"מ

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמ"ס נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 אצל המשיבה הוא 3.6 ש, המחיר אצל המתחרות הוא 2.5-3.5 ש. בעוד המחיר למעטפה מרופדת בגודל
 2 35X26 ס"מ אצל המשיבה הוא 4.3 ש, המחיר אצל המתחרות הוא 3.9-6.0 ש. כלומר המחיר אצל
 3 המשיבה עשוי להיות גבוה יותר. הבודק סבר שהמעטפות אצל המתחרים באיכות נמוכה יותר (נייר
 4 80 גרם לעומת נייר 90 גרם) וקטנות יותר במידותיהן. אפשר שאין להבדלי האיכות משמעות לגבי
 5 השימוש שהצרכנים מבקשים לעשות במוצר זה. לכן יש לחשב נזק אפשרי גם לגבי מוצרים אלה. לגבי
 6 מוצרי אריזה, על בסיס השוואה לפי מחיר לממ"ק קרטון, מצא הבודק שאצל המשיבה המחיר גבוה
 7 בכ-14% מרשת מתחרה, אך הצדיק זאת בכך שאצל המשיבה האריזה נמכרת כערכה הכוללת דבק
 8 וחוט קשירה. הבדל זה אינו רלוונטי, כאשר אין צורך בדבק או בחוט קשירה, כגון כשהצרכן בא מהבית
 9 עם סרט הדבקה, ולא כדאי לו לשלם עבורם. לגבי מוצרי תקשורת, מצא הבודק שהמשיבה הפסיקה
 10 למכור אותם ב-2015. בבדיקה של פרסומים מצא הבודק שהמחיר של המשיבה לממיר, 399 ש ליחידה
 11 גבוה מהאפשרות לרכוש ממיר ב-350 ש ליחידה, והמחיר לטלפון סלולרי נמוך מהמחיר במקומות
 12 אחרים. לגבי 4 מוצרים אחרים, לא נמצא בסיס להשוואה. בתשובה לשאלה נוספת, ענה הבודק ביום
 13 8.8.18, כי מחיר טאבלט MIO TOUCHPAD 7 היה גבוה בסניפי המשיבה ביחס למחירו ברשת
 14 אייבורי, בשיעור שנע בין 6%-134% (ממוצע 70%) בשנת 2014, ובין 37%-133% (ממוצע 85% בשנת
 15 2015.
 16
 17 23. לאחר הבהרות הבודק, אפשר שיוכרו נזקים נוספים על אלה שהובאו על ידו בחשבון:

תיאור	מכירות	הפרש ממתחרה זולה	נזק אפשרי
מעטפה מרופדת 21X16	5,232,000	1.1 מתוך 3.6	1,598,667
מעטפה מרופדת 35X26	7,233,000	0.4 מתוך 4.3	672,837
ממיר לטלביזיה	4,415,000	49 מתוך 399	542,193
אריזת קרטון גדולה	15,635,000	14% מ-	640,029
טאבלט MIO 7 2014	1,236,000	70% מ-	254,471
טאבלט MIO 7 2015	1,236,000	85% מ-	283,946

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמרים נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

סה"כ			3,992,143
------	--	--	-----------

1
2 24. היועץ המשפטי לממשלה סבר שתכליות חוק תובענות ייצוגיות יושגו בצורה יעילה יותר, אם
3 סכום הכסף המוצע בהסדר יועבר לטובת הקרן למימון תובענות ייצוגיות, לפי סעיף 27 לחוק, למטרה
4 אשר תיטיב עם ציבור הצרכנים שנפגעו מההפרות כלפיהם, שתיקבע על ידי בית המשפט. נטען, כי
5 ההסדר המוצע ייטיב את נזקם של צרכנים חוזרים, אך לא את נזקם של צרכנים אקראיים שאינם
6 צפויים לחזור ולרכוש מהמשיבה. כמו כן נטען שספק אם מתקיימת תכלית ההרתעה, שכן לא מן
7 הנמנע, שמבצעי ההנחות המוצעים בהסדר הפשרה יגרמו להגדלת היקף הרכישות, כך שבשורה
8 התחתונה המשיבה תגדיל את רווחיה כתוצאה מביצוע הסדר הפשרה, באופן שלא יקדם את תכלית
9 ההרתעה. אכן, הפחתה במחיר של מוצרים שמשווקים גם במקומות אחרים עשויה להטות את זרם
10 הקונים אל המשיבה, באופן שיהיה גידול במכירות המגדיל את הרווח, כך שלא תושג הרתעה של
11 המשיבה כמצוות חוק תובענות ייצוגיות. על כן, יש לקבל את הצעתו של הבודק, לפיה ההטבה תינתן
12 בצורה של הנחה על בולים ומוצרים אחרים שאינם משווקים על ידי משווקים אחרים, ולא ניתנות
13 בהם הנחות דרך כלל. אמנם אפשר שההטבה תגיע לצרכנים שלא רכשו את המוצרים שלגביהם היתה
14 הפרה, אך יש סיכוי טוב שהיא תגיע לצרכנים שרכשו את המוצרים אגב רכישת המוצרים הנתונים
15 להטבה.

16
17 25. היועץ המשפטי לממשלה סבר שיש קושי מובנה בפשרה המקנה הנחה לכלל הלקוחות
18 העתידיים, שכן לצורך מימוש ההנחה יידרש הצרכן לבצע רכישה נוספת מעוסק שהפר את חובתו
19 כלפיו, תוך הפרת הדין. כך עשוי בעל העסק לצאת נשכר מהפרת הדין. כמו כן, הגדרת ההטבה כ-
20 "מבצע", ולא כ-"פיצוי עקב הפרה" כלפי הלקוחות עשויה לגרום לצרכן להעדיף את רכישת המוצרים
21 בשל מחירם הנמוך או אטרקטיביות העסקה, על פני מוצרים חלופיים. על כן הוצע להורות שסעד
22 הפיצוי יוקנה לצרכנים תחת כותרת ברורה של פיצוי במסגרת הסדר הפשרה, שאם לא כן הוא עשוי
23 להניב למשיבה מוניטין ורווח שלא ראוי שיצמחו.

24
25 26. בנושא זה טען בא כח המשיבה, שהמשיבה כלל אינה עושה מבצעים, וההטבה שתיתן היא
26 הטבה ממחיר המחירון של המוצרים. לשאלה אם בדק שלא נעשו מבצעי מכירה ב-7 השנים האחרונות
27 אמר שלא בדק. הוא טען שאחד המוצרים הוא בולים, שיש להם מחיר קבוע, ולא ניתן לטעון
28 שהמשיבה עושה מבצע כדי למשוך יותר לקוחות. על כן הציע להקדיש את הסדר הפשרה לבולים בלבד,
29 כך שלא יהיה חשש להגדלה במכירות. אכן, זו הצעה ראויה, ובנוסף יש לבצע פרסום ראוי על כך
30 שההטבה ניתנת במסגרת הסדר פשרה עקב אי סימון מחירים.
31

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמרים נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 הוועץ המשפטי לממשלה סבר שהגדרת מעשה בית דין בהסדר הפשרה, הכוללת כל טענה
2 בקשר לטענות או הדרישות בבקשה לאישור וביתר כתבי בי-דין, **בין שידועות כיום ובין שייוודעו**
3 **בעתיד**, היא רחבה מדי, ועשויה לכלול מניעת תביעה ביחס להפרה של כל הוראה מהוראות חוק הגנת
4 הצרכן, והיא חוטאת למטרות סעיף 18 (ז) הבאה לגדר את היקף הפשרה לתובענה שהוגשה. הוצע
5 לצדדים בדיון לקצר את ההגדרה הארוכה של התביעות שלגביהן יהיה הסדר הפשרה מעשה בי-דין,
6 ולמחוק את הטענות שייוודעו בעתיד. אני קובע שההסדר יהיה מעשה בי-דין בתביעות בעילה האמורה
7 בבקשה לאישור כפי שהוגשה, ולא תכלול טענות שייוודעו בעתיד ולא נכללו בבקשה לאישור.
8
- 9 28. בדיון בפניי ביום 13.12.18 הסכימה המשיבה להגדיל את סכום הפיצוי ל-420,000 ש. הפער
10 בין סכום זה לסעד שניתן היה לקבל אילו התקבלה התביעה הייצוגית לטובת חברי הקבוצה
11 (3,992,143 ש) הוא 3,572,143 ש, כך שהפיצוי הוא 10.5% מסכום הסעד שניתן היה לקבל.
12
- 13 29. על פי סעיף 19 (ג) (2) לחוק תובענות ייצוגיות, על בית המשפט להתייחס בהחלטתו לעילות
14 ולסעדים שלגביהם מהווה ההחלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה
15 עליהם חל ההסדר. העילה שלגביה מהווה ההחלטה מעשה בי-דין היא הפרת חובה חקוקה, באי ציון
16 המחירים כאמור בבקשה לאישור בלבד. הסעד הכלול במעשה בי-דין הוא סעד של פיצוי על הפרת
17 חובה חקוקה.
18
- 19 30. על פי סעיף 19 (ג) (2) לחוק תובענות ייצוגיות, על בית המשפט להתייחס בהחלטתו לסיכונים
20 ולסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית, אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה.
21 בהקשר זה יש לומר, שהגם שלא בוצע סימון מחירים על פי הדין, בחלק מפרסומי המשיבה נכללו
22 מחירים, חלק מהצרכנים אינם מחליטים על הרכישה לפי המחיר הזול ביותר, ונותנים משמעות גם
23 לפריסה העדיפה של סניפי המשיבה, ולקנייה המצטרפת לשירותים אחרים שהמשיבה מספקת, כגון
24 משלוח וקבלת דואר, במיוחד לגבי מוצרים שמחירים נמוך. לגבי מוצרים שמחירים גבוה, חלק
25 מהצרכנים מבצעים השוואת מחירים, ולשם כך שואלים את המחיר, אף כאשר אינו מסומן. בהתחשב
26 בכך, הסיכונים והסיכויים בהמשך ניהול התובענה הייצוגית, לצורך הוכחת הנזקים של חברי
27 הקבוצה, מצדיקים את היתרון בכך שללא ברור עובדתי בשאלות אלה, לרבות על ידי סקרים וחוות
28 דעת, יינתן פיצוי בשיעור העולה על 10% מהסכום שהיה ניתן להשיג אילו היה מוכח שכל הצרכנים
29 מחליטים על הקנייה לפי המחיר הזול, והיו משיגים את המוצר במחיר הזול ביותר הנמצא בשוק,
30 וכיוצ"ב. על כן מאשר את הסדר הפשרה, כאשר ההטבות בסך 420,000 ש יינתנו בצורה של הנחות
31 על בולים ומוצרים אחרים כאמור לעיל, בתוך 6 חודשים.
32

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמרים נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

31. על פי סעיף 19 (ד) לחוק תובענות ייצוגיות, רשאי בית המשפט לתת הוראות בדבר פיקוח על ביצוע הסדר הפשרה. הפיקוח יהיה באמצעות אישור רואה חשבון מטעם המשיבה על מתן ההנחות, שייבדק על ידי בא כח המבקש, אשר יודיע את מסקנותיו לבית המשפט.

ה. גמול ושכ"ט עו"ד

32. על פי סעיף 19 ו' לחוק תובענות ייצוגיות, אם אישר בית המשפט הסדר פשרה, יקבע גמול למבקש או לתובע המייצג בהתאם להוראות סעיף 22, ושכר טרחה לבא כח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23, ורשאי בית המשפט להתחשב בהמלצה מוסכמת שהוגשה לו על ידי הצדדים, וכן לקבוע כי תשלום שכר הטרחה לבא כח המייצג יהיה מותנה, כולו או חלקו, במימוש הסדר הפשרה ובהשלמת ביצועו. הצדדים הציעו לקבוע גמול למבקש בסכום של 4,000 ₪, ושכר טרחה לבא כח המבקש בסכום של 86,000 ₪ בתוספת מע"מ.

33. היועץ המשפטי לממשלה העיר שקביעת שכר טרחה ואופן תשלומו בתובענה ייצוגית עשויים להשפיע השפעה של ממש על מערך התמריצים בתובענות ייצוגיות (ע"א 2046/10 עזבון משה שמש נ' דן רייכרט (ניתן 23.5.12)). על פי הוראות ההסדר המוצע, הצדדים לא קבעו מנגנון פיקוח על יישום ההסכם, למעט תצהיר של המשיבה על מימוש ההטבות. על כן הציע לתקן את ההסדר באופן שמחצית שכר הטרחה תשולם ותותנה בהשלמת כלל תשלום הפיצוי לקבוצה, כך שייווצרו תמריצים לפיקוח מעשי על השלמת הפיצוי לקבוצה.

34. אני מקבל את הצעת הצדדים לגמול למבקש כסבירה, והמבקש יהיה זכאי לגמול של 4,000 ₪ שישולם לו תוך 30 יום. אשר לשכר הטרחה, איני רואה הצדקה לשכר טרחה העולה על 20% מסכום הפשרה, כאשר הבקשה לאישור כלל לא נדונה. אציין, שאיני סבור שיש להביא בחשבון את עצם העובדה שהמשיבה מסכימה לפעול לפי הדין. חובתה לפעול לפי הדין קיימת גם בלי הסכמתה, ואין זו תועלת נוספת המושגת על ידי הגשת הבקשה. על כן, אני קובע את סכום שכר הטרחה ל-84,000 ₪ בתוספת מע"מ, שישולמו מחצית בתוך 30 יום, ומחצית עם השלמת ביצוע הסדר הפשרה.

ו. פירסום הודעות על אישור הסדר הפשרה

35. אני מורה על פרסום הודעה על אישור הסדר הפשרה, על פי סעיף 25 (א) (4) לחוק תובענות ייצוגיות, אשר תכלול את הפרטים המנויים בסעיף 19 (ג) (1) ו-(2) במודעה בכל סניפי המשיבה, ובשני עיתונים יומיים מבין העיתונים הארץ, ידיעות אחרונות וישראל היום, ביום שישי, וכן באחד מבין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"צ 16-07-26853 עמרים נ' חברת דואר ישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 העיתונים כלכליסט או גלובס, הכל בגופן שלא יפחת בגודלו מגודל הגופן שבו מפורסם החומר
2 המערכת באותו עיתון, וכן באתר האינטרנט של המשיבה, בהפנייה ישירה מדף הבית. המשיבה
3 תמציא ראיות על הפרסום עד יום 14.1.19.

4

5 ניתנה היום, כ"ד טבת תשע"ט, 01 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.

6

מנחם רניאל, שופט

7

8

